

I to chyba należy bardzo mocno podziwiać, że wśród licznych zajęć duszpasterskich umiał znaleźć czas na systematyczne studium, które początkowo dotyczyło muzyki kościelnej (śpiew gregoriański). Opanował również trzy języki obce: angielski, francuski, niemiecki. Po drugiej wojnie światowej jego zainteresowania naukowe skierowały się na studium historii liturgii. Owocem niezwykle żmudnej pracy było 4 tomowe dzieło. Dzieło jego życia *Il Manuale di Storia Liturgica*, którego pierwsze wydanie ukazało się w 1948 r. Pracę tę tłumaczono także na inne języki m. in. na hiszpański. W r. 1956 ukazało się drugie wydanie *Storia Liturgica*. Po wyczerpaniu nakładu autor przygotował III wydanie dołączając postanowienia Vaticanum II. Najnowsze wydanie z 1966 r. *Il Manuale di Storia Liturgica — Commento storico-liturgico alla luce del Concilio Vaticano II*, obejmuje:

- t. 1 Introductione Generale.
- t. 2 L'Anno Ecclesiastico. Il Breviario.
- t. 3 La Messa. L'Eucharistia.
- t. 4 I Sacramenti. I Sacramentali. Indici.

Umiejętność łączenia gruntownej wiedzy z pobożnością i gorliwością duszpasterską sprawiła, że powołano go na członka komisji przygotowującej schemat a liturgii. W czasie Soboru należał do *periti*, a następnie pełnił funkcję konsultora i relatora w Radzie do Wykonania Konstytucji o św. Liturgii.

Pozostanie również prawdą, że nie sposób przystępować do studium historii służby Bożej nie zapoznawszy się z gruntownym, pełnym interesujących szczegółów dziełem zmarłego, którego Pan włączył w koncelebrę Liturgii niebiańskiej.

Poznań

KS. BOGUSŁAW NADOLSKI TChr.

Ks. Jan Kowalski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TEOLOGICZNEGO W KRAKOWIE W ROKU 1975

W roku sprawozdawczym, pięćdziesiątym piątym istnienia Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, kierował nim Zarząd wybrany na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu w dniu 30 maja 1975 r. w składzie: Ks. Prof. Dr habil. Bolesław Przybyszewski — prezes, Ks. Dr Kazimierz Drzymała SJ — wiceprezes, Ks. Dr Jan Kowalski — sekretarz, Ks. Lic. Mieczysław Piłat SDB — skarbnik i Ks. Dr habil. Antoni Baciński — bibliotekarz.

Zebranie Zwyczajne PTT odbyte w dniu 24. I. 1975 nie mogło udzielić absolutorium ustępującemu Zarządowi ze względu na brak wniosku ze strony Komisji Rewizyjnej, której członkowie w większości dłuższy czas chorowali. Jej przewodniczący Ks. Dr Stanisław Dąbrowski zgłosił wniosek o przedłużenie kadencji Zarządu PTT do 31 maja 1975 r., który zresztą działał w tym samym składzie, jak po Walnym Zebraniu Nadzwyczajnym. Działalność PTT w roku sprawozdawczym odbywała się ściśle według Statutu i obejmowała akcję odczytową na zebraniach zwyczajnych

i sekcyjnych, oraz akcję wydawniczą. Zarząd powołał nową sekcję ogólnoteologiczną w Tuchowie przy Instytucie Teologicznym OO. Redemptorystów.

I.

W comiesięcznych prawie zebraniach zwyczajnych brali udział, poza członkami zwyczajnymi i wspierającymi, także księża, których interesowała poruszana problematyka. Była ona różnorodna. Na czoło wysuwały się zagadnienia historyczne i biblijne. Ks. Dr Kazimierz Drzymała SJ mówił o „Kandydacie na ołtarze O. Wojciechu Marii Baudissie, jezuitcie, reformatorze zakonu bazylikańskiego” (20. II. 1975).

W związku zaś z beatyfikacją M. Teresy Ledóchowskiej wygłosił także referat: „Przed beatyfikacją Siugi Bożej Matki Teresy Ledóchowskiej” (16. X. 1975). Ks. Mgr Stanisław Świącicki jeszcze raz poruszył sprawę obrony Jasnej Góry w epoce „potopu szwedzkiego”. Wygłosił on odczyt: „Nowy spór o obronę Częstochowy” (18. IX. 1975). Złoty Jubileusz Metropolii Krakowskiej uczczono referatem Ks. Dr habil. Antoniego Bacińskiego CM „Pięćdziesięciolecie Metropolii Krakowskiej” (15. I. 1976).

Problematykę biblijną otwarł referat Ks. Dra Mariana Ejsmonta „Dlaczego w psalmach są złorzeczenia” (17. IV. 1975). S. Dr Emilia Ehrlich OSU, mówiła o „Kobiecie w Piśmie św.” (15. V. 1975). Zaś z racji 10-lecia uchwalenia Konstytucji dotyczącej Objawienia Bożego Ks. Doc. Dr Jerzy Chmiel wygłosił referat „Bilans, „Dei Verbum”. W 10-lecie Konstytucji dogmatycznej o Objawieniu Bożym” (18. XII. 1975).

Z kwestiami aktualnymi dla członków PTT a dotyczącymi *Analecta Cracoviensia* — organu naukowego Polskiego Towarzystwa Teologicznego” (20. XI. 1975) zapoznali zebranych Ks. Dr Adam Kubiś.

Frekwencja na zebraniach zwyczajnych była zadawalająca. W rezydencji Metropolity Krakowskiego gromadziło się zawsze około 80 osób.

II.

Aktywnie działały prawie wszystkie sekcje Towarzystwa. Niektóre z nich wprowadziły nowy sposób pracy (biblijna).

Sekcja filozoficzna, której przewodniczył Ks. Prof. Dr habil. Tadeusz Wojciechowski, odbyła cztery zebrania. Referaty wygłosili: Ks. Prof. Dr Kazimierz Klósak, „Zagadnienie sensowności pytania o początek czasowy wczehświata” (28. II. 1975), Dr Stanisław Grygiel „Profanacja albo kontemplacja i Sakrament” (16. V. 1975), Ks. Bp Doc. Dr habil. Bohdan Bejze „Założenia redakcyjne i przydatność dydaktyczna” Studiów z filozofii Boga” (30. X. 1975) i Ks. Prof. Dr habil. Tadeusz Wojciechowski „O eksperymencie J. J. Delpass'a” (14. I. 1976).

Na czele sekcji biblijno-liturgicznej stał Ks. Doc. Dr habil. Jerzy Chmiel. Trzy zebrania (14. i 28. V. oraz 15. X. 1975) poświęcono omawianiu projektu opracowania „Vademecum biblijnego”. Natomiast 15. XI. 1975 odczyt wygłosił Mgr Tytus Górski „Międzynarodowy Kongres archeologii chrześcijańskiej w Rzymie”.

Sekcja apologetyczno-religioznawcza, której przewodniczącym był O. Dr Wiesław Szymona OP, odbywała zebrania w dwu podsekcjach: apologetycznej z referatem O. Dra Franciszka Gołębiowskiego OP, „Zmartwychwstanie Jezusa przedmiotem naszej wiary czy jej uzasadnieniem” (17. V. 1975) i religioznawczej z odczytami Ks. Mgra Stanisława Świącickiego na temat: „Przemiany obyczajowe i ich wpływ na podstawę religijną młodzieży” (15. IV. 1975) „Stosunek Kościoła do świata” (20. V. i 10. VI. 1975).

Sprawnie i intensywnie pracowała sekcja dogmatyczno-moralna, którą kierował O. Dr Jan Wichrowicz OP. Odczytała ona sześć zebrań. Wydzwięk ascetyczny miał odczyt: O. Dra Otto — Jakuba Filka OCD „Doświadczenia mistyczne” (5. II: 1975), Dra Mariana Lisowskiego OFM „Rola czynników filozoficzno-religijnych w powstawaniu nałogu pijaństwa” (8. X. 1975), O. Dra Bogdana Brzuska OFM ref. „Podstawy teologiczne życia i posłannictwa zakonnego” (12. XI. 1975) i O. Dra Wojciecha Zmarza OFM „Uwagi o heroiczności cnót na podstawie dekretów wydanych za Pontyfikatu Jana XXIII i Pawła VI” (7. I. 1976). Problematykę ściśle moralną podejmowali: Ks. Prof. Dr habil. Tadeusz Slipko SJ „Kwestie sporne w etycznej problematyce transplantacji serca” (13. III: 1975) i O. Dr Edward Kaczyński OP „Teologia Nowego Przymierza” a spirytualistyczne i „legalistyczne” tendencje w teologii moralnej” (3. XII. 1975).

Na czele sekcji historyczno-kanonistycznej stał Ks. Dr Kazimierz Drzymała SJ. Na pięciu zebraniach przeważała problematyka historyczna. Ks. Dr Jan Kuś mówił o „Kościele św. Jadwigi na Stradomiu” (29. IV. 1975), oraz o „Działalności patriotycznej Ks. Stanisława Stojalowskiego” (12. XI. 1975). Referat Ks. Dra Bronisława Natońskiego SJ omawiał postać Ks. Mariana Morawskiego (seniora), profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego (8. X. 1975). O. Dr Marian Kanior OSB zajął się sprawą „Konfederacji Barskiej w Tyńcu” (14. I. 1976). Jedynie Ks. Doc. Dr habil. Tadeusz Pieronek poruszył zagadnienie prawno-kanoniczne w referacie „Wpływ prawa statutowego miasta Rzymu na formowanie się instytucji podwójnego wyroku zgodnego w prawie kanonicznym” (28. II: 1975).

W klasztorze OO Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej miała siedzibę sekcja homiletyczno-duszpasterska, której kierownictwo spoczywało w rękach O. Dra Letusa Szpuchy OFM bern. Na dwóch posiedzeniach (21. I. i 12. V. 1975) O. Dr Wiesław Murawiec OFM bern. wygłosił dwuczęściowy referat: „Bernardyni wśród Polonii zagranicznej od r. 1939 do chwili obecnej”. 750-letnią rocznicę śmierci św. Franciszka z Asyżu uczczono referatem O. Mgra Augustyna Chadama OFM bern. „Rola Pisma św. w duchowej formacji św. Franciszka z Asyżu” (11. XI. 1975).

Sekcja ogólnoteologiczna w Tarnowie, kierowana przez Ks. Dra Leopolda Regnera zbierała się dwukrotnie. Prof. Dr Izydora Dąmbarska wygłosiła referat na temat „Zagadnienie czasu w filozofii Pascala” (21. IV. 1975) a Ks. Ks. Profesorowie J. Dudziak i P. Gajda „Obecny stan prac Komisji dla rewizji Kodeksu Prawa Kanonicznego, ze szczególnym nowych przepisów w zakresie procesu małżeńskiego” (21. X. 1975).

Także ogólnoteologiczna sekcja w Tuchowie przy Instytucie Teologicznym OO. Redemptorystów miała dziesięć posiedzeń. Przewodniczył im O. Dr Andrzej Rębacz CSSR. Tematyka referatów była różnorodna. Do odczytów z problematyki ascetycznej zaliczyć trzeba wystąpienie O. Dra Antoniego Bazieliha „Zarys duchowości katolicyzmu w Polsce” i O. Mgra Jana Byczkowskiego „Teologiczne podstawy kultu Serca Jezusowego”. Na tematy teologiczno-moralne mówili: O. Mgr Wojciech Bołoz „Ludzkie prawo do życia a eutanazja”, O. Dr Henryk Piszkałski: „Życie psychiczne człowieka w stanie prenatalnym”. Zagadnieniami pastoralno-dydaktycznymi zajęli się O. Dr Henryk Pagiewski „Ambona i konfesjonał w tworzeniu obyczaju trzeźwości” i O. Dr Jan Wojnowski „Współczesne pojęcie i zadania apologetyki oraz fundamentalnej i na ambonie”. Z bibliistyki O. Dr Stanisław Stańczyk poruszył problem „Pojęcia bojaźni Bożej w księdze Syracha”. Był też referat O. Dra Jana Wojnowskiego poświęcony mariologii „Mariologia św. Alfonsa Liguori wczoraj i dziś”. Streszczenie swego wystąpienia na Międzynarodowym Kongresie Muzycznym „Musica antiqua Europae Orientalis” w Bydgoszczy dał O. Dr Józef Scibor.

III.

Sekcja Wydawnicza PTT, którą kierował Ks. Prof. Dr Stanisław Grzybek wydała kolejny rocznik *Ruchu Biblijnego i Liturgicznego* w nakładzie 3 200, dwa roczniki *Analecta Cracoviensia* (t. V i VI) w nakładzie po 500 egzemplarzy każdy oraz *Małą Dogmatykę* w nakładzie 2 000 egzemplarzy. „Koszty wytworzenia” wymienionych wydawnictw wyniosły 539.669.80 zł.

IV.

W roku sprawozdawczym liczba członków zwyczajnych i wspierających PTT wzrosła do 222. Zmarli członkowie zwyczajni Ks. Leonard Skwarczewski i Ks. Prof. Władysław Konieczka oraz członek wspierający Inż. Włodzimierz Czartoryski. W planach Zarządu PTT jest stworzenie sekcji przyjaciół popierania nauk teologicznych.

Kraków—Częstochowa

KS. JAN KOWALSKI

RUCH BIBLIJNY I LITURGICZNY

**czasopismo poświęcone aktualnym zagadnieniom biblijnym
i liturgicznym we współczesnym Kościele, bogaty zestaw
materiałów duszpasterskich:
refleksje, szkice homiletyczne**

Niektóre zeszyty tematyczne:

nr 1—2 (1974): Odnowiona liturgia pogrzebu

nr 1—2 (1975): Odnowiona liturgia sakramentu bierzmowania

nr 4—5 (1975): XII Kongres Biblistów Polskich — Wrocław
1974

nr 2—3 (1976): Teologia i obrzędy pokuty

nr 4 (1976): Stare i nowe ruchy odnowy liturgicznej

Tylko prenumerata zapewnia regularne otrzymywanie czasopisma. O warunkach prenumeraty zob. ostatnia str. okładki.